

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Іспанія (3 місяці)	5.05 дол.
Португалія	15.50 "
Вірчія	39.99 "
Італія	68.00 "

АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
ВОІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. Л.
ДИН ПРИМІРНИК 20 СӨТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-НИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

У премієра
Карпатської України.

(Від нашого спеціального кореспондента.)

Хуст, 22. листопада 1938.

На будинку Окружного Уряду в Хусі, що є нині осідком Президії Міністерської Ради Карпатської України, повинне великий жовто-блакитний прапор. При вході — почесна віз-ська слуга.

Канцелярії, секретаріат та урядові апартаменти прем'єра примістилися на першому поверсі цієї доволі великої, модерної будівлі. Обстановка скромна і водночас вибаглива. Стилеві меблі, глибокі, шкіряні фотелі, грубі червоні хітимики, килими.

Рух великий. У чекальні цілий гурт інтересентів, що чекають виступу у прем'єра. Є між ними делегати, ділячі повітових осередків, урядовці, селяни, духовенство. Службовці секретаріату і референти раз-у-раз перебігають через кімнату. Відчувається темпо організації, творення, діловитости. А при цьому все доводило наліхати атмосферу поваги і якоїсь сердечности, що випливає з гармоній праці та з об'єднання змагань, з радості і зі свідомости вітновцями.

І ось стою нарізті перед прмієром о. Волошиним. Здавна знайоме, добоче, усміхнено обличчя, тільки очі помітно втомаєні й устискуми більш неоновий, сильніший, твердіший.

Так, передомною людина, що попри мін Реаяа винести на собі найбільше ударів останніх місяців, що без хвилини надуми взяла на себе найбільший титар-відповідальності я обов'язку. Він-же перший з уст мін. Рібентропа почув у Відні такий присуд арбітражної комісії, він перший мусів винести на собі силу цього удару — і він перший мусів кинути незорієнтованому й очмянілому українському громадянству Закарпаття гасло:

— Витримати! Не падати духом і працювати! Держава наша існує й існуватиме всупереч усім труднощам і порожнім зусиллям.

Верталючись, а Віділя, не бачив він уже свого Ужгороду, своєї хати, своїх сестер і своїх сиріт. Зате бачив свою Державу, що виросла з труду його і таких, як він, надійно, а проте так неспівітливо тах поспішило — скоро.

Нині він і ці найближчі його — монтують цю державу.

Сидимо в глибоких фотелях у кабінеті
премієра, о. Волошина.

— Ексцеленціє, як представляється правно-політичний стан Карпатської України в теперішню пору — питаю?

— Карпатська Україна — відповіла прем'єр — входить у склад нової республіки, а федеративна держава на різних державно-правних засадах, спільно з Чехією та Словаччиною. Цей стан, це федеративні відношення в ніких умовах не буде і не має бути змінено. Це зрештою, як уже знаєте, затвердив центральний парламент і сенат у Празі.

— А як з вишвою Державин?

— В справі офіційної назви нашої Держави дуже незвичайно завзятий і гострий спір у центральному уряді та в парламентських колах у Празі. Міністр Ревій мав перед собою величезну і дуже важку задачу, зваж на тягар оборони наших постулатів, деякі виключно на ньому. Те, що наші державний устрій вже мав новітнім зрівняний з устроєм Словаччини — це його велика заслуга. При відомих нам тенденціях і словачки і чехи, щоб Карпінського Україну при-
мати на нинішню окремісну, правдо державно-законному, автономному статусі — помітили

ПАТ повідомляє: У висліді кількох розмов між Литвіновом та польським амбасадором у Москві Гржибовським в'яяснено, що:

1) Основною взаємин між Польщею і СРСР будуть і далі всі умови між ними, разом з пактом неагресії з 25. VII. 1932. Цей пакт, закінчений на 5 років і продовжений до 31. XII. 1945 має досить широку підставу, що запевняє ненарушеність мирних взаємин між обома державами.

2) Оба уряди ставляться прихильно до збільшення торговельних оборотів.

3) Обидва уряди згодні, що необхідно позитивно полегшити всі справи, які випливають із

У французькому сенаті до

З Парижа повідомляють, що на засіданні комісії закордонних справ французького сенату, розвинулась жива дискусія про вартість французько-східноєвропейського договору про взаємну допомогу.

Бутишій прем'єр Ляваль доматався, щоб
та догонити ануконати: він доказував, що

взаїмних умовних взаємин. Зокрема необхідно налагодити задоволені справи інцидентів.

КОМЕНТАР ПАТ-А.

ПАТ є уповноважений оголосити ось який офіційний коментар до цього комунікату:

Недавно розмови між Литвіновом і амб. Гржибовським стає комунікат, який з'явився у пресі у висліді цих розмов, є висловом триної, незмінної волі обох урядів, щоб налаштувати свої взаємини на основі істинутих двобічних умов та лояльно виконувати ці умови.

Здається, що ця оборотна тенденція дає достаточну гарантію стабілізації відносин на польсько-совітському пограниччі.

У французькому сенаті домагаються, щоб зірвати пакт зі ССРР.

СРСР є в політичному розкладі і вогнищем беззастаних інтриг. На випадок німецької акції на Україну, Франція знову найшлась би в дуже клопітливій ситуації.

Б. прем'єр Поль Бонкур доразжував утримати лише військове порозуміння зі СРСР.

Горті не прийняв димісії уряду Імперія.

Як підняють урядово з Будапешту, регент Горті покликав до себе в неділю в 18. год. Імператора та закликав йому, що не приймає димісії його уряду, який з огляду на те лиш підпаде

реконструкції П.

Мін. Канія виїде на довшу відпочинкову відпустку.

VL 1, Fr. 566/38. — Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia komisji — Sąd Okręgowy Wydział VI 1
aktów we Lwowie w składzie: Przewodniczący Wacław
S. D. L. Malicki, Sędziowie S. O. Dr. J. Locke-
s i O. W. Boczarski w sprawie: Sygnatura VI 1 565/38
kandydata zastępcą p. „Dilo” z daty Lwów dnia
26/X 1938 r. Nr. 240 rozpoznawczy wniosek Prokuratora
Okręgowego we Lwowie z dnia 2. XI 1938 r. Sęga. IX.
Dz. 834/38 o zatwierdzenie dokonanej dnia 28. X. 1938
przez Starostwo Grodzkie we Lwowie, komisyjaty powyż-
szego zastępcą z powodu, iż w treści artykułu pt. „No-
winy” w ujęciu od słów „za hołdu” do słów „Dumka”.
N. zmienia się znaczenie przesł. z § 24 ust. prz. z
17/12 1862 Dppk Nr. 6 z § 1863 r. na powołanemu niejako
z § 24 3 litopada 1938 r. po wyłożeniu wniosku
Prokuratora Okręgowego postanowiła: wniosek nie
względnie z dokonania komisyjaty uchylić. Uzasadnienie:
W treści indeterminowanego ustępu umieszczonego w wy-
mienionym wyciąg zastępcie nie dopatrywać się Sąd zna-
czną ilościowość czynu karnego, a w szczegól-
ności wysł. z § 24 ust. druk. gdyż treść tego ustępu nie
opowiada treści artykułu umieszczonego w Nr. 239
„Dilo” — Przewodniczący Malicki wr. Prokurator
M. Barabolek. Za sekretarza: Immaculata, kier. sekr.

VII 1. Pr. 623/38. — Wydział z protokołu wspólnego posiedzenia następującego: — Sąd Okręgowy Wydawni VI Zarzą we Lwowie w składzie Prezydencja Wiceprezesa I. O. Małach, Sedasowie S. O. dr. Looker i Dykusiawie w sprawie kandydatury oszoziopisma pŁ „DŁO” z datą ŁetnŁ, dnia 10 listopada 1938 do sygn. VII 1. Pr. 623/38 na posiedzeniu następującym w dniu 17 listopada 1938 po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postawiwszy uwagi za uwzględnieniem dokonana dnia 9 listopada 1938 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie kandydatki oszoziopisma pŁ „DŁo” nr. 249 z daty, Lwów, 10 listopada 1938 zawierającego 1) w artykule inauguracyjnym nie od słow „Korzystajcie!” w zakońcŁ 2) artykuła pŁ „Jestem obywatelŁ świata” w usteple od słow „nie pu!” do słow „budujcie!” 3) w artykule inauguracyjnym nie od słow „Ruszenie” w cŁcioci z tytułem. 4) w artykule pŁ „Aktualizacja ukradkowej sprawy” w usteple od słow „Indywidual” do końca artykułu zmieniaŁa przeŁownie ad 1), 2), 4) z art. 154 § 1 i 2 pkt ad 3) z art. 173 kk. z 24 ust. drugŁ z 17/12 1962 Dapp. nr. 6 ex tunc narodziŁa zmniejszaŁa natŁgu nakładu 1 wródeŁ w 1938 5 692 pz. mŁkaŁ dalekiego rozpowszechnienia legu jemu drukowego Zarządowi wydaŁ siŁ odpowiedzialnemu redaktorowi tego oszoziopisma należŁ by ograniczenie niniejszym oświadczeniem w nakładowym numerze 1 to co powyżej stronie Pierwszeństwa legu nakładu posiadaŁa sama redakcja przedrukowaŁa 2) ad drugŁ z 17/

1862 Dapp, nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie na przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie: Ustęp ad 1) 2) i 4) propagują ukraińskie nacjonalistyczne hasła sepa- ratystyczne i w ten sposób nawołują do zbrodni stanu Artykuł ad 3) jest świadomym przedruidem artykułu ekonomicznego w czasopiśmie „Słowo Narodowe” nr. 315 abc z 14. XI br. i zawiera w sobie anoniama wyś- z. art. 170 kk, gdyż rozszerza nieprawdziwe wiadomości o sytuacji politycznej w Małopolsce Wschodniej i o polity- ce Rządu, zdolne wywołać niepokój publiczny. Wz- długi 58 487 489, 493 pl. oraz 58 36 i 37 ust. praa. jest zatem powyższe postąpienie uzasadnione. Przewo- dzący: Malicki w. Protokół: Barabolał w. Za zgod- nością Urzędników: Kier. sek.

VI. t. Pr. 633/38. Wypis z protokołu wspólnego po-
siedzenia niniejszego. Sąd Okręgowy, Wydział II, kar-
ny we Lwowie w składzie: Przewodniczący Wicyprezes S. O.
Malinicki, Sędziowie S. O. dr. Locker i Dywulcer w spra-
wie konspiracyjnej czasopiśma p. t. „Dilo” z daty Lwów, dnia
11 listopada 1938, od sygn. VI. t. Pr. 633/38, na powo-
dzenie niedawny w dniu 17 listopada 1938, po wstąpieniu
mu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie
postanawia: uznać za nieuprawnioną dokonana dnia 10
listopada 1938 przez Starostę Grodzkiego we Lwowie kon-
fiskację czasopiśma p. t. „Dilo” nr. 250 z daty Lwów 11.
listopada 1938, zawierającego: 1) w artykule p. Wini
w dyktamencie ukraińskiego narodu” w ustępie od słów „Data
2 listopada” do końca artykułu; 2) w artykule p. „Nasi
trzech bohaterzy” w ustępie od słów „Bahato rijk” do słowa
„młodzień” 3) w artykule p. „Nowynki” w ustępie od
słów „Cicho podryw” do słów „my ce” i w ustępie od
słów „Tumu szum” do słów „bandyckim napadom”
nazwaną przest. ad 1) z art. 154 § 1 i 2 k.k. ad 2), 3)
z art. 170 k.k. zarządzić zmniejszenie całego nakładu i wy-
dać w trybie § 493 p.k. nakaz dalszego rozpowszechniania
tego pisma drukowego. Zarządzić wydać nie odpowiedzial-
nemu redaktorowi tego czasopiśma nakaz, by ostatecz-
niejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to
na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pocią-
ga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17
grudnia 1862 (Dzgo. nr. 6 ex 1803) t. karzenie za prze-
kazanie na drzewo od 400 złotych. Uszanowanie. U-
stęp ad 1) akcyj urządzenie nagonatjonalizowane hasła sapa-
tynatyzmu, Antykiady ad 2) i 3) szkodliwym fałszywie wy-
czerpnieniem własnej wypadała na imieniu ur. Lwów, oraz
przedstawiają działalność organizm P. P. w sposób niegodny
wywołać napolek publiczny. Według §§ 487, 489, 499
p.k. oraz §§ 36 i 37 ust. par. 1 ust. 1 ust. 1 ust. 1 ust. 1
cozownie przekroczenia. Przewodniczący Malinicki ur. Pro-
kurator Malinicki w. Za zgodności Lipanowski kier.
sekreteriatu.

освіт мусимо назвати блискучим. Що торкається назви, то дійсно годі було тут покищо щонебудь змінити. Занадто великий був у Празі внутрішній і ще більший зовнішньо-політичний натиск. Припадеться вичекати до нашого першого союзу, який остаточно вирішить назву нашої держави. покищо ніщо не стоїть на перешкоді, щоб назви „Карпатська Україна“ вживати у неофіційних вијах та екушніах. У тому напрямі Прага не буде ставити перешкод, хоч урядово обов'язуватиме ще якийсь час термін: „Підкарпатська Русь“.

— Чи на Ваш погляд, Ексцеленце, майбутній карпатський сойм буде одноглізний з тезою Вашого уряду про нову назву держави?

— Безумовно. За багато анахронізму і за багато прикрих, упокорюючих моментів носить у собі стара назва „Підкарпатська Русь“.

Тут прем'єр хвилину задумався і почав поводити:

— Є чинники, годювно за кордоном, які твердять, що назва „Карпатська Україна“ носить у собі вже самим своїм звуком якісь зводні т. зв. ірредентизму. Дивно, коли чуємо такі натики навіть з дипломатичних кол. Бо хіба, заперечуючи назву народу, можна заперечити його існування?.. Була у свого часу Совітська Україна, також федеральна, зі своїми власними дипломатичними представниками за кордоном, і існувала як факт і як факт її принази. Це була сила і при відповідних обставинах вона могла дійсно стати для деякого грізною. Нині вже сама назва малої, безумовно пацифістично настроєної Карпатської України лишає деякого ірредентизмом. Взагалі за багато недосказань у тій цілій акції, що спрямована проти найсвятішого права кожного народу — права самовизначення.

— У зв'язку саме з цими закордонними голосами яке становище Ваше, Ексцеленце, і Вашого уряду до всеукраїнської проблеми?

— У цій справі, насільки пригадує собі, давав уже екушніації мін. Ревай. Карпатська Україна силою свого положення в межах федерації, своєї величини, кількості населення, своїх величезних внутрішніх завдань — не може і не хоче змішуватись у великі та складні проблеми всеукраїнської політики. Конкретно сказавши, справу польсько-українських відносин у Польщі вважамо справою, яку можуть поладати між собою тільки обі сторони і віримо, що до цього поладання прийти мусить. Що торкається справи українського народу в Совітах, то також ніхто тверезий не може хіба припускати, щоб ми могли мати будь-який вплив на розв'язку цієї проблеми. Подібну строгую нейтральність зберігатимемо в справі положення української меншини в Румунії, а якою хочемо втримати якнайпримирливіші відносини. Реасумуючи все сказане, мусимо застеретися якнайрішучіше проти всякого накидування нам диверсійних тенденцій у політиці, яких ми від початку не мали і не маємо.

— Як є пляни уряду в ділянці адміністраційної та господарської перебудови держави?

— Проект перебудови адміністрації вам уже в загальному нарисі відомий. (Про цю справу писав я в попередній кореспонденції — Р. Г.). Що торкається господарських плянів, то вони саме у стадії фіналізації. Багато залежить від висаїду господарсько-фінансових переговорів, які ведемо з представниками закордонного і чеського капіталу. Говорити про них уважаю покищо передчасним. Нині можу вам тільки сказати, що переговори є на добрій дорозі та що у них беремо під увагу всі продукційні можливості нашої країни. Коли наша господарська розбудова піде саме на основі цього пляну, тоді всі фантазії про господарську невистарчалність Закарпаття виявляться дійсно нічим іншим, як тільки фантазією, якою кормив тенденційно Європу малярський ревізіонізм.

— Отже дивитесь, Ексцеленце, оптимістично у майбутнє Карпатської України?

Прем'єр усміхнувся:

— Не так оптимістично, як тверезо. Чейже маємо всі об'єктивні дані для всебічного розвитку. Нарід задоволений. Голодуєча нормальна в цій порі Верховина забезпечена нині харчами більше, як у попередніх роках. Реорганізація адміністрації проходить спокійно і за пляном. Фінансові переговори у Празі під кермою дир. Клачурака проходять успішно. Треба нам тільки спокою, але, на жаль, все ще працюють чинники, які нам цього спокою дати не хочуть. Маю на думці диверсійні банди з Малярщини. Очевидно, ліквідуємо їх дуже легко, бо співдіає в цьому також усе населення. Всеж такі це створює деякі утруднення праці.

— Чи той диверсійний рух великий?

— Був великий. Нині він помітно зменшується, в міру того, як виявились беззиглядості диверсії.

Розмову нашу перебиває один із секретарів, повідомляючи прем'єра про заповіджену телефонічну розмову з Прагою. Підіймаюся.

— Вертаєтесь до Львова? — питає прем'єр, простигаючи до мене з усміхом руку. — Вітайте всіх знайомих! А в першу чергу Е. Митрополита Шептицького. Коли буде тільки перша можливість, візвідаю його, щоб скласти йому свій поклін і пошану.

Тут прем'єр задумався знову на хвилину:

— „Бо, знаєте, ваш Митрополит все був мені життєвим дороговказом. Ця людина все зуміла втримати рівновагу між розумом і серцем... І вона згубила, як ніхто інший, суть патріотизму, якого сила не в словах, а в ділах...“

Роман Голяк.

О. Левицька і С-на
Львів, Кордецького ч. 31.

українцями. Коли від коліс історії люди, що сиділи в Москві, переїмалися в наступники Івана Калита, царя Олексі, Петра та Катерини, то такою самою дорогою Скрипник, Шужаєв та їх товариші також перевернулися в наступників Данила Галицького, Хмельницького та Мазепи. Отже конфлікт між Москвою і Києвом був неминучий, він дові не скінчився і на швидко не скінчиться, хоч тепер покищо Москва перемогла. Цю перемогу над Києвом і розуміється, над іншими народами СРСР треба було історично обгрунтувати. Негайно Покровського та цілу його школу проголосили „ворогами народу“; в ударному порядку, в наказом сучасного диктатора, точніше, в свого часу це робила Катерина II з допомогою своїх німців-академіків, почала виробляти нова історична школа.

Два лише приклади, як ця школа розвинула українську історію.

На нараді академії наук СРСР, у вересні 1938 р. акад. Греков підкреслив, що „історія кнївської держави тепер має особливу актуальність у світі боротьби з фашистською агітацією“: „Псевдонаука“ це — творя Грушевського та Покровського. Щодо козачої держави, Москва „науково“ проголосила: „депін хвали заслугує діяльність Петра, що бачи ліквідації розділення в середині країн“ (ведено (ким?), що політика Петра супроти України була найменшим лихом (який депін вираз!) для українського народу“). (Офіційна програма для підручників у „Історичному журналі“ IV, 1938).

Для повної картини треба було зрозуміти в новому дусі, чи точніше в старому дусі І. Я. Рамзіна, Поленова, Уварова, Ізюльського, Соловйова... Історію двобой царської імперії з Європою та в першу чергу історію двобойа двобой — боротьби з Наполеоном. Ніхто з цієї праці краще не наважувся, як академік Тарле.

3. ХТО ТАКИЙ ТАРЛЕ?

Академік Е. Тарле не новик в історичній науці; ще до революції він мав заслужену славу імя, як найкращий в Росії знавець Наполеонівської доби. Всі наполеоністи знали зичну працю Тарле про континентальну блокаду, якою Наполеон хотів знищити морську могутність Англії. Десять років тому Тарле був у Парижі, де мав наукову академію, яких було немало слухачів, бо ці академії дійсно являлись.

З моментом, коли скінчився шкільний курс акад. Е. Тарле зробився офіційним історіографом Стадіна в питаннях закордонної політики старої Росії, особливо з добу Наполеона. З початком цього року поклався в Росії знаменитий таір Тарле „Інвазія Наполеона в Росію“. Як усі книги згаданого автора, історія його праця написана талановито та мислително, увагу українців, як блискучий доказ про російської ідеї в сучасній радянській історичній науці, очевидно і в політиці, бо книга Тарле — найбільш політичним твором, ніж науковим, своїми неандітними матеріалами вона послужить дослідникам, які прагати докати, що ці матеріали покладі не в історичних уривках. Принаймні читачам книгу Тарле в українській, що в московських архівах і так матеріалів, які може в дечому спростувати Тарле. Невраз диктуючи працю Тарле, в який одного французького критика, що писав в журналі „Походження сучасної Франції“ Іван Тена: „Всі тексти, які пишу Тен, починаю мене змучати про тексти, які він не пише“.

Чи з лекцій історії користають російські історики?

(З приводу статті акад. Е. Тарле в московських „Известіях“ „Уроки історії“).

1. ПОКРОВСЬКИЙ І ГРУШЕВСЬКИЙ.

Паралельно з нищенням політичних і соціальних гасел жовтневої революції йде також нищення в СРСР історичної науки, яка вертається до старої царської історіографії, перемальованої лише назверх на червону фарбу. Цей процес почався приблизно зі смертю Михайла Покровського, що арештом своєчасно помер, бо з того, яким тихим словом позначають його в сучасних совітських газетах, неважко догадатися, яка доля чекалаб згаданого Покровського; певно поділив би долю Бухаріна.

Михайло Петровський, старий більшовик і видатний знавець марксистської мудрости, був своїм вихованням та ерудитією справжній вчений. Він був учнем московського університету за часів його розквіту, працював у семінарі Ключевського разом з Милоковим, Кізеветером та іншими видатними російськими істориками, і який дечим політики не заволодів Покровським, він певно став би професором університету. Була це талановита людина з неабияким літературним хистом і що не завжди бував з істориками, розумів зміс подій, що не так далеко.

Дійсний інтернаціоналіст, а не російський шовініст, Покровський без огляду на своє російське походження в питанні російсько-українського минулого стояв на ґрунті так званої кнївської історичної школи і користувався часто працями Грушевського, як ученого.

Покійний Михайло Скрипник оповів нам, що запрошений кілька разів прихати до Києва для викладів, Покровський зважав відмовлятися туди їхати, кажучи: „Там є Михайло Сергієвич і мені немає там чого робити“. До слова: Скрипник, який сам шанував історика Грушевського, передавав наведені слова Покровського з замітним задоволенням.

Будучи 12 років, так мовить, диктатором історичної науки, Покровський чи то в численних монографіях, чи то в підручниках, чи в статтях немилосердно таврував імперіалізм старої Росії супроти так званих „Імораліа“, і під цим оглядом його праці не раз іще приладується українознавцям. За невіданими матеріалами Покровський розбивав численні казюшні легенди щодо великих катастроф у минулому Росії, як наприклад „Смутного часу“, походів Карла XII і Наполеона. Щодо останнього, то Покровський справедливо внімав легенду „отечественной войны“.

2. ПОВОРОТ РОСІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ В НАУЦІ.

Та ось непереможним ходом історії, як у всіх інших революційних режім, установлений Леніном у 1917 році, перевернувся в режім чисто націоналістичний російський і як такий мусів, очевидно, ввійти в конфлікт з урядами так званих союзних республік, в першу чергу з українським урядом чи точніше з комуністами

4. СУТО ПОЛІТИЧНА МЕТОДА.

Не місце тут займатися науковим боком книги Тарле (я це роблю деінде), що викликала зрозуміле захоплення серед російської еміграції, де розуміється істину повна гармонія з новим патріотичним курсом історичної науки в СРСР. Тут я хочу лише кількома рядками підкреслити сuto політичний характер згаданої праці, яку — річ майже нечувана в СРСР — державне видання попередує на першій сторінці такою увагою: «Ця книга дає яскравий та переконливий опис героїчної боротьби російського народу з ворожою інтервенцією». Це «дозволено цензурою» являє собою для чого написана книга. А передмова самого автора ще більше характеристична: «У 125 роковин війни з Наполеоном знаходять народи Світового Союзу у всеозброєнні, в повній моральній та матеріальній поготіві захищати свою соціалістичну державу, свою політичну самостійність від усіх замахів. Ніколи за ці 125 років так відверто й несоромливо вороги не твердили про свій намір відарити на нас і розділити нашу територію, ніколи вони не наповнили наші міста такою кількістю різних шпигунів, шкідників, диверсантів. Ніколи нарешті так багато не писали в німецькій фашистській пресі про можливість уникнути помилки Наполеона».

Шлях до Європи російській експансії Тарле вибирає найголовніші: похід Карла XII, кампанія Наполеона та Берестейську систему Гогенцоллернів, які до слова всі ставили на деякий порядок українське питання.

6. КРИМСЬКА ВІЙНА.

Академик Тарле напевно знає теж інші спроби, але про них мовчить і зрозуміло чому: Карла XII і Гогенцоллернів можна зарахувати між хижачьких завойовників, з Наполеоном, сином революції, це важко, але з натягненнями і це можна зробити. Але ось про кримську війну історіограф Сталіна мусить мовчати. Бо ціла ліберальна й демократична Європа плескала в долоні, коли англо-французький експедиційний корпус ішов до Чорного моря. Для демократичної Європи тих часів, від якої сучасна Москва несправедливо тягне своє походження, Микола I був «жандарм Європи», «тиран» і «зампір»: ці епітети знайдете на шпальтах усіх тогочасних газет. Мішле, основник так мовити демократичної школи в історії, який і сьогодні залишається в Пантеоні демократії, людина, що співала пеани всім революціям, писав, 1. березня 1854 р. у передмові до одної зі своїх книг («Життя революції»): «Війна ця (кримська) священна. Почавшись на берегах Криму, вона знищить царат. Грім гармат в Криму — це відгуки великої війни Заходу проти Сходу, війни проти московського варварства».

Ми розуміємо, що від совіського читача та тих, що закордоном читають офіційний московський орган, треба заховати факт, що попередником аргументацій «Гітлерівського» органу був стовідсотковий демократ Мішле, але шож тоді залишається від «Уроків історії», які Тарле бундючно поставив у заголовку статті? А вже ніяк не міг Тарле зачитувати у своїх «Уроках історії» іншу людину, що вперто накликала до боротьби з російською впливцюю народів. Людина ця «сучасний папа Росії» — Карло Маркс. Акад. Тарле напевне знає анти-російські твори Маркса та Енгельса, але страшно навіть подумати, яку ересь моглиб викликати в головах совіських читачів цитати з творів Маркса та Енгельса про Росію. Доречі в останньому наказі Центрального Комітету ВКП щодо «політграмоти» говорять про необхідність перевірити помилки, які «вороги народу» зробили в російських перекладах Маркса. Звертаємо увагу бідолашних нових перекладачів Маркса, щоб заздалегідь дали собі раду з анти-російськими писаннями Маркса, бо ризикують теж одного дня опинитися в безконечній лаві «ворогів народу». Найкраще булоб очевидно зовсім спалити ці твори Маркса.

7. ЛЕКЦІЯ З НАПОЛЕОНОМ.

Збіраючись рушити в 1707 р. на Москву, Карло XII. — пише Е. Тарле — дає наказ своїм послам у Відні, Лондоні та Парижі переконати тодішні головні уряди, що «коли Росія буде й далі безнастанно збільшуватися, цілий Європі та цілому західному християнському світові загрожуватиме скитська інвазія». До цього аргументу не поставився тодішній захід байдуже, і Тарле цитує турботи Еугена Савойського перед обличчям російської інвазії. Російський академик мусів би додати, що Людовик XIV, ворог Відня, ставився також вороже до російської політики Петра, йдучи в цьому за давньою французькою традицією. Але, записує з явним задоволенням Тарле: «При Полтаві в один день Швеція скінчила своє існування, як велика держава».

Дивна річ, ця «лекція історії» не зупинила сто літ пізніше Наполеона, хоч останній добре знав історію, але він, очевидно, інакше розумів її науки і визнавав, що Карло XII. мав рацію, бо впродовж цілого 18-го століття Росія втручалася у всі європейські справи. Отже — пише Тарле — Наполеон напередодні війни з Росією теж розвинув пропаганду проти «російських варварів», але про що пропаганду Тарле говорить лише кількома рядками. Чи тому Тарле такий лисий на факти з наполеонівської пропаганди, що вона така актуальна тепер та її небезпечно подавати читачам СРСР, особливо читачам «літвих республік»? Аргументи нагачеонівської пропаганди, які я накреслю у своїй книзі «Наполеон і Україна» та яку сподіваюся розвинути докладніше у другому виданні цієї праці. — докладніше «Уроками історії», але саме в теж є деяким «Уроками історії», але саме в протилежному знісаті тону, як Тарле вживає цього вислову.

З черги московський академик переходить до останнього «Урока історії» до сучасної справи

ЛІНАР ДЕНТИСТ

Ірина Попович

лікує недуги зубів і устної ями

2225

БЕРЕЖАНИ — РИНОН 19. І. П.

-3

розбити російську могутність. Неудачі Карла XII. і Наполеона й-го не зупинили в 1918 р. Берлін, хоч як відомо, німці ґрунтовно студіюють історію. В тому то й річ, що в невдачах своїх попередників і наслідників цих невдач німці саме добували іншу, ніж Тарле лекцію історії, а саме, що «Rexia defenda». Бо без знищення російського імперіалізму не буде ніколи миру на сході Європи, отже у цілій Європі.

8. ВУЛИЧНА БАЙКА.

Тут мусимо вже в чисто конкретному історичному питанні рішуче спростувати твердження акад. Тарле, яке щось дивно нагадує неісторичну вуличну байку про «німецьку інтригу», а саме, як вірити російському вченому «програму розчленування Росії з відділенням України розробили в Німеччині відверто і досить докладно, вже починаючи від японської війни 1904—1905 р.» Вживаючи слова «відверто» Тарле очевидно (принаймні так цього вимагає логіка, яка однакова, здається, у всіх режімах незалежно від їх стану) хоче цим сказати, що Німеччина до війни розробила питання незалежної України. Твердження це не відповідає абсолютно дійсності. Перед війною німецька офіційна політика стояла на тезі «єдиної невіддільної» Росії. Навіть німецька наука була русофільська в політичному значінні цього слова. Згаданий М. С. Грушевський оповідав, що коли зникли перші видання Наукового Товариства ім. Шевченка під його редакцією, і він розіслав їх по різних європейських наукових товариствах, тоді всі, навіть російська академія, як личить, куртуазно відповіли йому. З одного тільки Берліна відповів Грушевському, що не варт було публікувати ці видання у ступічній мові, коли істнує загально зрозуміла російська мова, тощо. Зрештою русофільство німецьких славістів старшого віку загально відоме.

Безперечним фактом є, що до вибуху російської революції й до явного бажання українського народу до свого вільного життя Вільгельмштрассе (німецька закордонна політика) була проти поділу Росії і як займалася так чи інакше українським питанням, то виключно для того, щоб залучивши Росію, досягнути сепаратний мир з Петербургом. Це мусить знати академик Тарле, а коли він пише щось протилежне, то мимоволі ми повинні ствердити, що він тут іде слідами російської вулиці (все одно якої фарби), що від років бреше про Україну, як про «німецьку інтригу».

9. І ТРОЦЬКИЙ ТУТ.

До слова у мент, як пишу ці рядки, бачу зі сльозного числа московської «Правди», що альбом «Україна — німецька інтрига» збагатився новою карткою: останній вихід Москви це те, що «Юда Троцький» у Бересті разом з німцями змовився, щоб «признати» Центральну Раду і післати війська на Україну. І уявля собі, як скандальється Троцький у далекому Мексико, коли прочитає про стовідсоткову брехню. Що як що, а вже в цьому ніяк Троцький не винен. Чого тільки він не робив у Бересті, щоб знищити Центральну Раду, а тепер ось на тобі!

Всі наведені академиком Тарле «Уроки історії» потрібні йому, щоб заспокоїти своїх читачів тим, що «Росія це країна, куди вельми легко увійти, але важко вийти». Чи так вже важко? У 1918 р. німці тримали фактично велику частину Росії, і не «російський нарід, як пише Тарле, вигнав інтервенція», а поразка Німеччини на заході.

Не будемо, як це робить Тарле, пророкувати, що «нинішні спадкоємці (Карла XII. Наполеона, Вільгельма II-го) не будуть щасливіші від попередників». Цього ми не знаємо, як не знаємо взагалі, кілько є правди в планах, про які писав, акад. Тарле краще поінформований. Одне мусимо сказати — і це, властиво, мета цієї статті — «Уроки історії», які сильно натягує російський історик, це річ вельми хитка і робити повчальні висновки можна в ріжний бік. Маємо великий сумнів наприклад, чи український читач «Лавестів» так саме годкує «Уроки історії», як це робить автор статті. Грішним ділом і автор цих рядків не такого погляду на «Уроки історії».

РАГЛЯНИ мужські від 30л. 50.— ПЛАЩІ жіночі від 30л. 60.—
поруцає
ШАПІРА вул. ЛІНАКІВСЬКА 1.

Щоб виправдати свою передмову й відомити легенду (так, легенду!) «етечастенной войны», акад. Тарле проробив велику працю. Маємо пропагандистський твір на 100%, який, очевидно, зявиться і в чужих мовах. Е. Тарле знає краще, ніж хто інший, чим дійсно була «отечественная война», але є правди, яких не вільно читати в «соціалістичній батьківщині». Автор, наприклад, зовсім уникає у своїй книзі теми про сепаратистичні плани Наполеона щодо України, хоч знає матеріали, які я подав у французьких виданнях. Акад. Тарле співробітничав з автором цих рядків в тих самих париських журналах. Дотого, з'являю, що не зроблю некоректності, коли додам, що свого часу ми зустрічалися нераз підчас праці в Національній бібліотеці чи Нац. Архіва, обмінювалися підчас тих зустрічей думками про російську політику Наполеона, і навіть акад. Тарле цілковито погоджувався з тим, що я писав про українську політику Наполеона. Але то були далекі часи, коли російські вчені в СРСР не мали ще інструкції співати пеани старорежимній закордонній політиці, коли ще не робили фільми про «Александра Невського», не писали гурранатріотичних брошур про Суворова...

Спішу додати (це не зайве, коли пишемо про людей «з того берега»), що підчас моїх париських зустрічей з акад. Е. Тарле чи то в архівах і бібліотеках, чи то в спільних знайомих, французьких учених, ми ні разу ніколи не вели політичних розмов. Та й які могли на ці теми бути розмови між стопроцентним російським патріотом і автором цих рядків?

5. ТРЕБА ПІДБАЛЬОРТИ СОВІТСЬКОГО ЧИТАЧА.

З приводу 21 роковин революції, що поса-ла на престіл Романових «Пугачова з університетською освітою» (чого так боявся за часів царолюбівських відомий ідеолог реакції Жюзеф де Местр), — російські московські газети, як і слід публікують святочні, ювілейні статті. Їмніж цими статтями агітаційного характеру, послугуює нашої уваги стаття розрахована на інтелектуального читача СРСР, стаття академіка Е. Тарле «Уроки (лекції) історії», видрукована в московських «Лавестіях» 15. XI. 1938 р. Ця стаття має своїм завданням підбадьорити російського читача перед небезпечкою, дійсною чи вигаданою, яка загрожувє московським володарям від німецького «Дранг нах Остен».

Цитуючи рядки німецького провідного органу «Фолькшпер Беобактер», а саме «ми перші в історії закликаємо до всебітної боротьби проти Росії для порятунку європейської культури», — Тарле справедливо підкреслює, що німецька газета не може претендувати на ініціативу в антиросійському поході. Це було вже мови в історії. З низки способів переговорити

як академик Тарас. Скромно вважаємо, що наше розяснювання "Уроків історії" більше відповідало науці. Академик Тарас зрештою мав на увазі не так науку, як політику. Нехай же не ремствує, коли український історик узяв перо, щоб відповісти йому його політичними аргументами. Вкінці, щодо пророкувань Тараса у

справі щасливої будучини Росії ми нагадаємо йому одне пророкування, а 26. травня 1822 р., коли Метерніх писав до свого посла в Петербурзі: "Коли одного дня будуть ліквідувати Росію, світ побачить таке моральне банкруцтво цієї країни, яке історія ще ніколи не бачила..."
Ілько Борщак.

K I P

Львів, Уейського 6. Тел. 280-88.

СТАНІСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 253.

П Л Я Н И

КОШТОРИСИ

БУДОВИ

Українська колонія в Римі на Закарпатську „Січ“.

Українська Громада в Римі зібрала між своїми членами 700 (сімсот) лірів і призначила їх на організацію „Січей“ у Карпатській Україні.

Українська Громада в Римі просить усі часописи, щоб що вістку передрукували.

— 0 —

Далі виселяють українську інтелігенцію з Волині.

З наказу волинського воєводи на підставі декрету про охорону границь мають у найближчих днях покинути межі Волині православні священники крамнянського повіту:

о. Собко, парох с. Татаринець, о. Семен Гаюк, парох с. Лопушина, о. Кіншовський, парох с. Білозирки й о. Микола Малюжиський, декан і парох м. Лановець та відомого села Гриньок.

Конституційний закон про автономію Карпатської України.

Дня 18. листопада ц. р. посол чехо-словацького парламенту міністр Юліан Ревая, вніс до парламенту проект конституційного закону про автономію Карпатської України, що його підписало крім Ю. Ревая двадцять послів, у тому числі три міністри з попереднього складу чехо-словацького уряду, а саме д-р І. Дерер, інж. Нечас та Бехине.

Ось головніші точки того проекту:

1. Всі постанови конституційного закону про автономію Словацької України поширюються і на автономію краю південно-карпатських русинів — а назвою того краю „Карпатська Україна“.

2. Скрізь, де у конституційному законі Словацької України згадується термін Словацький Край, словацька держава, словацька мова, слід розуміти дотично Карпатської України — Карпатську Україну, карпатоукраїнську владу, українську мову.

3. Урядову і виконавчу владу на Карпатській Україні від 14. жовтня 1938 р. виконує карпатоукраїнська влада, що складається з трьох членів до того часу, коли парламент Карпатської України не визначить урядових і виконавчих органів для справ, що входять до компетенції Карпатської України.

4. Вибори до першого парламенту Карпатської України відбудуться вчасі, встановленому владою Карпатської України, але не пізніше 18-ти місяців від дня проголошення цього закону, а тим, що активне виборче право має той, хто у день виборів переступив 21. рік свого життя, що на кожних 20 тисяч населення відповідної національності припадає один мандат та що обмеження пасивного виборчого права не відносяться до тих виборів*).

5. Головне місто Карпатської України визначить влада Карпатської України.

Відно з правильником парламент негайно передав внесок Ю. Ревая конституційно-правничій комісії. Конституційно-правнича комісія того самого дня — 18. листопада — обговорила внесок Ю. Ревая і виготовила реферат із таким вступом:

„Підкарпатська Русь матиме власний парламент з компетенцією значно ширшою від тієї, яку визначила конституція (1920 р.). На чолі Підкарпатської Русі стоятиме влада, якої члени будуть членами влади чехо-словацької республіки і в руках якої буде зосереджуватися, за деякими винятками, усі урядова і виконавча компетенція в краю. Нарді південно-карпатських русинів набуде тимчасово усі передумови для того, щоб він міг у рамках чехо-словацької республіки своїм самостійним культурно й політично та соціально й економічно. Комісія вважається, що перенесення закону в життя збільшить відданість південно-карпатських русинів державі і тим самим зміцнить її основи. З наведених мотивів комісія пропонує прийняти проект Ю. Ревая зі змінами, що їх наведено в тексті.

Парламент на засіданні 19. листопада ухвалив кваліфікованою більшістю голосів (146 голосів за, 23 — проти) реферат конституційно-правничої комісії. Проти пропозиції комісії голосували комуністи та ще три посли.

Головний зміст, що їх внесла комісія до проекту Ю. Ревая, такі:

1. Вибори до першого парламенту Підкар-

патської Русі відбудуться до 5-и місяців від дня проголошення цього закону;

2. Перше засідання парламенту Підкарпатської Русі скликає до місяця після виборів президент республіки до міста, яке визначить влада Підкарпатської Русі;

3. Дефінітивну назву автономного краю південно-карпатських русинів визначить закон парламенту Підкарпатської Русі;

4. Урядову і навчальну мову в краю Підкарпатської Русі визначить закон парламенту П. Р. Примітка. Для дітей чеської і словацької національності забезпечується право на школи з відповідною мовою навчання — чеською або словацькою**).

5. Для правосильності рішення національних зборів (парламенту і сенату) в справі зміни конституції і конституційних законів взагалі, коли ці зміни торкаються державно-правного становища Підкарпатської Русі, треба, щоб у більшості, визначеній у конституції (3/5 голосів), була і визначена кваліфікована більшість членів парламенту, вибраних з краю П. Р.;

6. Постанова словацької конституції про те, що центральна влада чехо-словацької республіки мусить мати довіру більшості послів, вибра-

*) Слід зазначити, що в конституції для Словацької лема аналогічної точки про те, що дітям української національності забезпечується право на школи з українською мовою навчання.

Французько-німецька угода,

Французько-німецька угода, приїзд Чемберлена і Галіфакса до Парижа ТА КОМУНІСТИЧНІ СТРАЙКИ.

(Від власного кореспондента).

Париж, 25. XI. 1938 р.

Ми підкресливали вже в одній із наших кореспонденцій важливість французької публікації, п. н. „Гітлер і Франція“ д-ра Грімма з передмовою міністра закордонних справ фон-Рібентропа, книжки, що появилася на париському книжковому ринку після наради чотирьох у Мюнхені у видавництва „Плосон“. За кілька днів французький уряд антагоне міністра фон-Рібентропа у столиці Франції, який сюди приїде, щоб підписати договір приязни між Німеччиною і Францією.

П. фон Рібентроп писав між іншим у своїй передмові до цієї книжки ось таке: „Я зовсім одобряю думку видання головних заяв фірери і канцлера в справі проблеми Франції—Німеччина. Чимало зустрічей між колишніми комбатантами і молоддю двох наших країв доказали, що істнує бажання в Німеччині та Франції побороти взаємне недовіра та виєсти з подій великої війни висновки, які накладаються обом народам“.

На всьому справі налаштування французько-німецьких взаємин багатьох французів думало: „Все те добре, але читайте „Майн Кампф““.

Так, правда, що Нірер на початку своєї кар'єри, у хвилині, коли Франція занала була Ндренію, написав у власній у Ландсбергу, дуже тяжкі слова проти Франції, яка була тоді його ворогом. Підчас одного інтерв'ю визначний французький публіцист і політик, який покійний, Бертрам-де-Жуверель просив був канцлера заперечити ці писані ним факти. Хотіли певни-

фікації? Відповів йому канцлер, я П дам у великій книжці, що зветься історією“.

За кілька днів, чи радше сказати, за кілька хвилин від тоді, коли українські читачі прочитають ці наші слова у „Ділі“, у Парижі німецькі і французькі державні мужі підпишуть історичної ваги для світу акт французько-німецького замирення.

Цей договір є теж пренедликого значіння для українських політичних кол, бо він однією почерком пера перетворює в очі наших і французів всякого роду політичній вартості зі сходу Європи, що служили тим двома великими державам для т. зв. політики протинаги. Нехай українські політики про це не забувають!

Одночасно відвідали столицю Франції дві міністри союзної Англії, прем'єр Чемберлен та міністр закордонних справ лорд Галіфакс. До — писав учора лондонський „Таймс“ — на Францією і Англією істнували завжди непорозуміння щодо центральної та східної Європи. Тепер, коли Франція стає зовсім нейтральною проти подій на європейському сході, настала нова гармонія між обома великими західними демократіями. Співаний при кінці наради французько-англійський комуніст та вчорашній промова у разі Чемберлена і Даладіє потвердив ці слова „Таймс“.

*) Відно з конституцією чехо-словацької республіки 1920 р. післям до парламенту мав бути той, хто діяв переважною більшістю свого елек.

Французька секція Третього Інтернаціоналу забавляла показати свою міць саме у хвилині приїзду англійських міністрів та заперестувала окупційними страйками проти „мінхенських зрадників англійського та французького народу“. Цей страйк є теж спрямований проти французько-німецької угоди.

Далаядіє, виявилось, має сильну руку. Рухо-

ма гвардія усуває збалансованих робітників з окупованих фабрик. У хвилині, коли це пишемо, радіо подає шораз то нові комунікати про військову ліквідацію цієї спроби комуністичного спротиву проти уряду у формі страйкового руху.

Усе-ж ситуація дуже поважна.

Юрій Студинський.

Ще одна збройна сутичка на польсько-словацькому кордоні.

ЗГІНУВ ОДИН ПОЛЬСЬКИЙ СТАРШИНА І ТРЬОХ ВОЯКІВ.

ПАТ повідомляє: Коли польські війська займали терен Яворини, дійшло до сутички з чехо-словацькими частинами. На домагання польського командування припинено перестрілку. Вже відступаючи, чехо-словацькі воїни вистріляли кілька разів; їхні кулі вбили польського отамана (майора) Раго та важко поранили виступа (капрала) Олексівича.

Польський посол у Празі доручив тамош-

ньому урядові домагання, щоб перевести слідство та покарати винуватців. Праский уряд висловив співчуття та заявив, що генеральний штаб уже наказав перевести енергійне слідство; він привязує велику вагу до того, щоб як слід полагодити цю справу.

25. ц. м. підчас сутички в околиці Чадци згинув двоє воїнів, яких похоронять 28. ц. м. у Тешні.

З польської преси.

Виступи євдецької молоді у двох світлах.

Останній напад на чотирьох жидівських студентів, з яких один вмер від ран, дав привід євдецькому „Дзєнікові Польскому“ (ч. 328 з 28-го листопада ц. р.) до міркувань про університетську екстериторіальність. У статті п. н. „Абсурд університетської екстериторіальності“ читаємо:

„Львів знову став ареною злочинного проступку, доконаного під ослоню університетської екстериторіальності. В сутінках ночі, на подвір'ї університетських наукових заведень група ножівників змасакувала чотирьох жидів, зпоміж яких один смертельно поранений умер. Цього злочину ніщо не може виправдати. Це новий вичин у довгій низці актів, що анархізують життя наших високих шкіл та перемінують достойні осідки знання на різниці та буди політичної крини, розперезання, невідповідальності і фанатизму, незв'язаного рішуче ніякими моральними наказами.

„Особливо наше місто стало осередком терору й акції, що анархізує суспільно-політичне життя. Академічні доми в нашому місті, незвідомо з яких причин охоплені не доторкаємостю, служать сьогодні за мешкання не тим найбільшій, але тим, що вступаючи в їх пороги зголосять безоглядно готовість підпорядкуватися боїварській команді.

„Високими школами у Львові не правлять сьогодні ректори й сенати, але євдецька молодь, що тероризує петардами професорів. На жаль мусимо ствердити, що професори й відповідальні за порядок у високих школах чинники, не виявили ніякої рішучої постави, що змагала би звільнювати ту високо аномальну ситуацію. Що більше, деякі професори у відношенні до вибриків молоді ставляться з якнайбільшим опортунізмом.

У статті наведений випадок, як то ректор львівського університету проф. Буяніда хотів зеднати собі євдецьку молодь та в своїй інавгураційній промові зачитував речення з „гимну молодих“ і як за те вилаяв його львівський євдецький орган заявляючи, що мало шитувати „гимн молодих“, але треба чиним виказати свою „євдецьку правдивість“. „Дзєнік Польскі“ пише у зв'язку з тим, що якби навіть кожний професор починав свій виклад виголошенням „гимну молодих“ напам'ять, то це в нічому не змінить теперішньої ситуації, в якій євдецькі, під ослоню університетської екстериторіальності баламутять молодь та похижають її до злочинних проступків. Тому — читаємо далі —

„абсурд екстериторіальності мусить аникнути з нашого життя. Ректор і сенат в нинішніх умовах — зрештою не мають до цього відповідних засобів — не є здібні втримати лад. Цю аномалію обов'язкового

сьогодні законодавства треба усунути, якщо школи мусять знову стати школами.“

На цю статтю з місця відгукнулося євдецьке „Слово Народове“ (ч. 339 з 28-го листопада ц. р.) п. н. „Оглядя напасть“.

„Є тут — пише „Слово Народове“ — деїнуція під адресою професорів, яка зрештою зовсім минається з ціллю, і в скаженість озонового часопису на протидивіську акцію, що її веде молодь у львівських високих школах. В тій акції, що увінчалася вже великими успіхами, львівська молодь веде перед серед усіх високих шкіл у Польщі. Звідти гнів жидів та їх явних і стилічних союзників.“

„Слово Народове“ твердить, що справа вбивства Цедлеріаера тепер у слідстві і ніхто не має права пересуджувати вислідів того слідства, та що кожного дня у Польщі буває маса нападів поза мурами високих шкіл і тому напад на жидівських студентів не має ніякого зв'язку з університетською екстериторіальністю. „Слово Народове“ переконане, що хоч університетська влада може на випадок потреби подбати про поміч поліції, то все-ж вона може без того обійтися, бо може собі дати сама раду.

„Але було би дуже погано, якби їх авторитет і їх власні санкції не вистачили для втримання порядку у школах. Треба на їх похвалу і на похвалу молоді підкреслити, що такої есентуальності нема — хочби мали попадати в розлуку і люті денні вороги „народового об'єду“ у Львові, які мріють про шораз нові транспортні студентів-народовців до в'язниці. І які хотіли би при цій нагоді повалити останки самоуправи високих шкіл.“

Ось два наświetлення і два становища до подій, що останніми часами потягли до глибини нашим містом.

Ч а й

EWIG

люксовий

Розжа цейльонська

І добірний

№ 17

хвалить всюди від десятих ронів.

КАРО

Симпатія з оголошення.

VII.

— Мамусю, мамусю. Візьми мене на руки!
— Фе, йди. Стара дванадцятьлітня дівуля не торомиться таке говорити. Ти ще хочеш пеститись?

— Мамусю, а як візьмеш мене на коліна, і направду скажу тобі щось надзвичайного.

Доня приміщується вигідно на колінах мами і піддає свою голівку ніжним пестощам маминих спрацьованих рук.

— Ти знаєш, Мусю, що нераз в житті сповнюються мрії?

— Якже це так?

— Но, так, виявляється така добра ворожка, що одним книжком своєї руки звертає внаслідок шлях тої людини, що того дуже прагне.

— Що ти знаєш про це донечко? Хібаж це правда?

— Алеж так, мамусю. Я певна, що вже недовго сповниться твоя мрія, твоє гаряче бажання.

— Ех, ти пестійко. То ти так мене обдурюєш? Хотіла, щоб мама трохи попестила старульку та тепер плетеш Бог зна що. Моя мрія сповнилася би тоді, якби ми обоє з татусем поїхали ще стільки літ, щоб нас вилести у джунглі. Но і щоб кожне з нас працювало перелазом для загального добра. А що ми маємо яз четверо, то тяжко, щоб та мрія так скоро сповнилася.

— А більше ніяких мрій не маєш, мамусю?

— Щодо нас дітей ні. А щодо загальних справ...

— Ех, мамусю. Ти вже забула, а я тобі при-

7

гадаю. Ти раз казала до татуса: Наша Ірка скінчила вже двадцятьліт літ. Вона якось така дивна і дика, що якось не видно, щоб ким молодим зацікавилася. Тай нею якось не цікавляться. Навіть, як посходяться інколи товариші, чи товаришки, то весело жартують, а вона завжди така поважна, надута. Прислухуються, мовляв, до мови віків. А тепер це не поплачує. Я тільки мрію про те, щоб вона наїхала собі відповідного товариша життя, що оцінив би її високі прикмети душі і захопився до тої мрії її істотою, щоб вона могла вийти йому назустріч. Я так доклятно не тямлю всього. Може я дещо поплутала. Але напевно знаю, що ти, мамусю мріяла про те, щоб би хтось захопився Іркою. І от тепер вже сповнилася твоя мрія.

— Ех, йди колена, йди. Не плети дурниці.

— Алеж так, цілком певно, мамусю. Бачиш, що це так?

— Ну, „Діло“! а шов би йшло! Я просила вже не раз і не два татуса, щоб уже раз відмовив передплату, а він ні і ні. І не має часу навіть доклади прочитати, а що-місяця п'ять золотих йде. Було б вже на якісь інші конкретні видатки. А „Діло“ і так ніхто не читає.

— О, помиляється, мамусю. Я читаю з кожним „Ділом“ сторінку без політики, а починаю і життя, а якколи позначки і останню сторінку з оголошеннями і т. д. дописують. Пам'ятаю, коли вперше читав „Діло“ з білим пером, а бронзовий нагорт!“ — чи не це наша Ірка?

— А і справді! Так виглядає. Після з тобою при чині! Тейні! Но, так це напевно вона. Ох, Боже. Може справді сповнилася вже моя мрія.

VIII.

— Ще нема?

— Ні, досі не прийшла.

Дозорець Іван ходить великими кроками по кімнаті і сердито вискубує вуса.

— Гм, гм. Це недобре. Цілком недобре. І деж вона так довго забарилася?

— Господи Боже. Чим ти чоловіче журися? Забарилася, так забарилася. Може друкарня дістала якесь більше замовлення і дівчатка задилися на понадчисельні години? Нехай собі дитина заробить. Вона же не мала. І вбратися потребує ліпше. Но, і той бронзовий костюм трохи надшарпнув її голяку, що наскладала. Та і ця нова мода: червоний капелюшок з перцем. Тільки коштує не тому, що варгує, а тому, що така мода. І забігаєш дівчині таке.

— Не червоний, не червоний, а бурачковий, чуєш бурачковий — тамже стояло чорне на білому?

— Не питай мене багато, бо я справді лютий. На, читай.

Іваніха починає повільно силібізувати: „Пані в бурачковому капелюсі і т. д. доходить помаху до кінця. Що мене це обходить, що якийсь пан пише до якоїсь пані? Та вона не знає жадного „Захопленого сусіда“ тий не пані вона, а ще панночка.

— Ех, дурна ти жіно, кажу тобі, цілком дурна. Хіба ти не розумієш того, хто може бути той захоплений сусід. То може бути навіть, навіть не якийсь член банди торговців живим товаром. Аноне повинна рівно тиждень тому і як наша Маруся його прочитала, то напевне вже вилала ризаку цьому „захопленому сусідові“, а він... а він хто взає, де її захопив!

На сходах чути кроки. У хату вбігає молода, вновоюсе дівчатко. Мати розпростерла рамена і з окомом: „Марусю! Не вхопили тебе торговці живим товаром!“ — мліє на руках дочки.

(Далі буде).

Сторінка без політики.

Тресована собака причиною розводу.

Париж має своєрідну сенсацію, що П. Анкава розводив процес подружжя, яке всі його знайомі вважали за прикладне. Однак найбільшу сенсацію викликав не сам процес, але сама причина розводу. Тою причиною був тресований пес, якого пан Анкава приносив собі перед сном піжаму. Пес виконував свою службу більш як рік без найменшої помилки. Очевидно пан дуже гордився своїм мудрим псом та скрізь чвакався, що так зумів його витривувати.

Перед двома місяцями власник пса, багатий підприємець, мусів виїхати з Парижа у важних торговельних справах. Коли до двох

тижнях він вернувся знову додому, ввечері віддав його один із товаришів. Можна собі уявити здивування промисловця та здекаженість його жінки і приятеля, коли пес приніс приятелю піжаму промисловця й не хотів від нього відступитися, хоч пса проганяли. Обурений муж доглянувся в тому безсумнівному доказу подружжю зради, покинув негайно жінку, замешкав у гостиниці й почав клопотатися про розвід.

І справді перед кількома днями відбувся розводний процес і тому, що невірна жінка не дуже протривала доказам мужа, суд ухвалив подружжю дати розвід.

РЕНТГЕНИ, ДІАТЕРМІЇ, МІКРОСКОПИ

порукає український склад лікарських інструментів і ветеринарних приладів

О. МАЦЯК і С-ка

Доставець Українського Шпиталу
Львів, ул. Шолова 27. — Тел. 116-60.

Заживні люди мають більший успіх.

„Психологічне Товариство“ у Лондоні перевело низку статистичних дослідів і стверджує, що люди заживніші, грубіші мають куди більший успіх у житті, товаришам і господарським, як худі люди.

Фірма, що висилають на провінцію торговельних агентів, заприїмали вже це віддавна

і тому теж на агентів дуже радо ангажують людей, з добродушним виглядом, ніж худих.

Психологічне товариство доходить на цій підставі до висновків, що заживні люди мають звичайно лагіднішу вдачу та більше товариські прикмети ніж худі і це причиноюється до цього, що їм легше приставати з клієнтами.

Божевільний удавав лікаря.

Паризька поліція викрила зовсім припадково небуденного обманця. Тим обманцем є якийсь Люї Бенето, який представився, як шеф паризької клініки медичного виділу. Він лікував пацієнтів і брав від них величезні гонорари. Імовірно ніхто був би не звернув на те уваги, якби оригінальний лікар не почав був одного дня лікувати зовсім даром. Це викли-

кало таке здивування серед пацієнтів, що вони повідомили поліцію.

Виявилось, що оригінальний лікар є просто б. плинтальним послугачем, який утік із заведення для умов хворих.

Найцікавіше в цілій калепі те, що пацієнти, яких лікував божевільний самозванець, були з нього зовсім задоволені.

Всіх, що досі не одержали нашої есенційної одностійки, просимо відібрати її у

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Гродзівських 1. I.

Тел. 292-15 і 200-15.

або у наших сьомні відділах (Борислав, Перемишль, Самбір, Сокаль, Станіславів, Стрий, Тернопіль).

Вероні відкрили скарб льонгобардів.

У Вероні, підчас робіт коло будови якогось дому один із мулярів зробив незвичайне відкриття, а саме: відкопав вазу, яка містила в собі поверх тисячки величезних перел, велику золоту звідку насаджували перлинами, рубінами і смарагдами, золоті прикраси з рубінами,

шафіри й інші дорогі камені. У вазі знайшли теж золоті перстені незвичайно гарно виконані. Вартість того скарбу величезна не тільки з уваги на велику кількість дорогих каменів і золота, але й з уваги на історичну й мистецьку вартість.

Війна та японські студентки.

Японський жіночий університет в Йомаро (кілома миль від Осаки) є одним із тих упривілейованих наукових заведень Японії, в якім учаться молоді дівчата з найвищих класів японської родової та фінансової аристократії. Давніми мирними часами йомарські студентки займалися майже цілий день грою в гольфа, крикета, у ситіку та цілі години проводили у плавальному басейні.

Від кількох місяців побут йомарського університету довшим змінився. Прегарні університетські будинки, лабораторії перемінлилися у фабрику, вярстати, лічильню, радіотелеграфі-

чну висильню, антику, словом у цілий ряд будинків та підприємств, що мають обслуговувати армію на народню оборону.

Великі салі та амфітеатри стали майстернями, в яких студентки приготавляють банджі, вату та інші потрібні речі для перев'язування ранених. У спортових залах шийють військові однострої. На кожному однострої, чипак на кожній речі, призначеній для воєнки студентки вишивають своє ім'я і прізвище. Підпис кладе та студентка, що викинула однострій своєю рукою.

Шкіра для ранених.

15 студенток зажадало міністерству війни дозвіл, що вони готові дати свою шкіру, щоб її перешити воєнної, раненому в ліжце. Міністерство війни прийняло доповідь студенток, добровільно рішався на дуже болючу операцію. Перещиплювання здорової шкіри на ране-

ні лише виражає багатьом раненим лише від жахливого опоганення.

В Японії не сумніваються, що приклад йомарських студенток матиме великий вплив, що за прикладом 15 студенток із Йомару підбагато японських жінок.

МІЛІОНЕР ДАРУЄ... ШОГЛУ.

Відомий американський мільйонер, котрий став у Пітсбургу Кенсі ріппи подарувати мистові шоглу високу на 900 м. На тій шоглі, що малиб цілу побудувати зі сталі, примістять американський прапор довгий на 40 м. і широкій на 25 м.

Саме тепер міська рада розглядає проект будови тієї шогли, при чому багато різних побоюється, чи конструкція шогли, найважливішої від славної вежі Айфля в Парижі, витримає такий тягар заліза й сталі. Перуоського йде про те, щоб підчас буревію, які часто трапляються, сталеві шогла не зламалася й не стала причиною жахливої катастрофи.

НАМОГИЛЬНИЙ... СПИС СТРАВ.

У Нью-Йорку помер недавно емігрантський генерал американської армії Джеральд Вількінс. Він залишив оригінальний заповіт, що його спадкоємці генерала точно виконали. Спадкоємці поставили Вількінсові на цвинтарі нагробник, який можна безсумнівно вважати найоригінальнішим намогилянним у світі. На тому намогилянці примістили шкільну голітьку, до якої цвинтарний сторож за окремою заплатою, складає кожного дня стравопис із клубового ресторану, куди за життя належав Вількінс.

ЗМОТОРИЗОВАНА ОСЕЛЯ.

Мешканці малої американської оселі Блінгс під Дітройт рішили уладити збірку автомобільну прогулянку по автострадах Північної Америки, від осіннього Дітройт аж до сонячної Каліфорнії.

У тій прогулянці візьме участь 452 мешканців оселі, які мають 453 авта. Одно авто мусить залишитися в гаражі.

Ту прогулянку уладжують як пропаганду імпрезу в користь самоходових заводів Форда.

ШКІРА ЩУРІВ НА... НАПЛЕЧНИКИ

Практичні японці намагаються використати навіть найменшу дрібницю, адалось їм зовсім зайву річ для свого життя. Тепер японці почали використовувати шкурів, чи шкір шкурів. Як повідомляє англійська преса, японське міністерство війни розписало конкурс на доставу японських наплевників-торністрів, покритих шкірою шкурів. Кажуть, що шкурів шкурів, коли її добре виправити, замінює надається на покриття наплевників, тому, що вона дуже легка і на дошці важко прокласти колиж відтак висохне, не корчиться і не мить. Тепер намножилися в Японії по більшості містах підприємці, які скуповують шкіри шкурів.

При тому слід згадати, що шкурів шкурів важливою лям на зовнішнє покриття наплевників, бо вона за смаком, щоб з неї можна було зробити цілий наплевник.

ВІРНА КОЗА.

Нераз ми вже чували про вірних собак, про вірних коней, але про вірні кози мабуть ще не доводилось нам так читати. Така коза трапилася в італійському селі Грана Гаттуса недалеко Міланно. Один із старців, мешканець того села виїхав на пасовисько пасти свою козу. Коли старець не вернувся ввечері додому, його сини стурбовані тим пішли за старцем шукати. На пасовиську, на якому старець завжди пас козу, побачили його на землі і на ним козу, що жалісно мекала. Коли сини підійшли ближче, переконалися, що їх батько мертвий. Згодом виявилось, що його вкусала якась люда і він згинув без ніякої помочі.

ОЛИВА ДО ІДЖЕННЯ З ТЮТЮНОМ.

Як повідомляє німецька преса у дослідному інституті у Форсайн переводять саме цю спробу, щоб добути з насіння тютюну олію і ідження. Як учні ствердили насіння тютюну має в собі 30—40 відсотків олію, який при промисленні має смак подібний до горіхової олію.

З витисненого тютюнового насіння роблять макух для худоби. Такі дослідні спроби теж інші краї, що продукують тютюн, як Греція, Болгарія, Румунія та Італія. На відміну обчислення німецького агрохімічного уряду збільшення консумції тютюнового олію дає змогу на більшу оцінку маси та цінності природних італійських тютюнів.

Алькоголізм стаєть ліжко сучасної

† О. Крил. Володимир Громницький

В суботу 26. ц. м. помер у Тернополі о. крил. Володимир Громницький, довголітній парох Тернополя, в 76-ому році життя.

О. В. Громницький був членом-основником багатьох українських товариств та установ, почесним крилошанином Митрополічної Капітули і радником Митрополічної Консисторії. Поклав великі засади для розвитку українських уста-

нов у Тернополі. Живо теж цікавився іншим політичним життям та брав у ньому активну участь як член національно-демократичної партії перед війною, коли то кандидував від неї на посаду до віденського парламенту з міста Тернополя, та член УНДО по війні.

Докладніше про життя й заслуги Покійного напишемо в черговому числі „Діла“. В. П. ПІ

Японське військо вдерлося до британської колонії Гонконг.

Райтер приніс вістку, що японські війська перейшли ріку Шамчун та заняли британську станцію на пограниччі Гонконгу й Китаю; під впливом брит. старшин вони відступили.

Брит. уряд чекає на завіт губернатора Гонконгу в цій справі. Виявилось, що японці перейшли кордон не зі злої волі, лиш тому, що втратили орієнтацію в терені. Японська влада вже перепросила британську, тому інцидент не доведе до ніяких комплікацій.

Англії розбродили китайців, які масово скоронились на територію Гонконгу.

6.000 КИТАЙЦІВ ЗГИНУЛО НА ПОГРАНИЧЧІ ГОНКОНУ.

Японці очистили терен здовж кордону Гонконгу, при чому згинувло 6.000 китайців.

Японські війська опанували Чумчун (на шляху Гонконг-Кантон) та Чатон (на північ від пограничної місцевості Ковлюн).

З Карпатської України виселяють мадярських громадян.

Уряд Карпатської України почав масово виселявати особи, які під час евакуаційної суматохи перейшли до Карпатської України з теренів, що їх окупувала Мадярщина. Розпорядок про виселення торкається головню мадярів і жидів, які мають без сумніву мадярську державну належність.

Також виселяють і численних мадяронів, що народилися на тій частині Закарпаття, яка перейшла 10. листопада під мадярське панування. По 7-м листопада чимало мадярів з цієї території стало масово напливати на територію Карпатської України, мабуть щоб ширити там

Як подають чеські часописи, населення Ко-
НАСЕЛЕННЯ КОШИЦЬ НЕВДОВОЛЕНЕ МАДЯРСЬКИМ ПАНУВАННЯМ.

Як подають чеські часописи, населення Кошиць уважало демонстрацію. З юрби лунали оклики: „Дайте хліба й працю, або поверніть нас під Чехо-Словаччину“.

УЖГОРОДСЬКЕ ЛЕТОВИЩЕ ЗАЛИШИТЬСЯ НА ТЕРИТОРІЇ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Демаркаційна лінія між Мадярщиною і Карпатською Україною обхоплює так близько Ужгород, що цілий летунський майдан із гангаріями та адміністративними будинками залишиться на території Карпатської України. Однак тому, що летовище положе надто близько нової границі, годі його використовувати. Зате будинки летовища стали тепер знаменитим осідком прикорму органі, Персонал ужгородського летовища примістили, як відомо, у Солотвинських Долах і в Хусті.

НІМЕЦЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЯТ У ХУСТІ.

Як інформують з урядових кол Карпатської України, у Хусті повстане німецький генеральний консулят.

НІМЕЦЬКИЙ ДИПЛОМАТ ВИХАВ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Пресова служба Карпатської України повідомляє, що секретар німецького посольства з Праги д-р Гофман вихав у неділю до Перечина, де відвідав начальника команданта військ на Карпатській Україні ген. Святка. З Перечина виліз він через Пряшів до Праги.

ДЕЛЕГАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ ВИХЛА ДО ПРАГИ.

Як подає пресова служба Карпатської України, в понеділок вихала до Праги делегація Української Національної Ради з Хусту, під проводом міні. Реваля, у складі: Бандушик, Касмюк та д-р Гуцаловський.

СІДІЗ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ПЕРЕВОЗИМУТЬ ПОЛЬСЬКИМИ ЗАЛІЗНИЦЯМИ.

Тому, що залізничне подолання на шляху Ясін-Прага переважно, чехословацькі комунікаційні органи порозумілися з представниками польських залізниць і в найближчому часі транспортні сили зі Солотвинських Долах будуть їти з Ясін на Станіславів до Орлова-Польського та до Чадці.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Пятниця, 30. листопада 1888.

ЕМИГРАЦІЯ ДО АМЕРИКИ

не удалась емігрантам з Польки коло Змигроду: Вас. Сивуличеві, Сем. Кошикові, Гр. Барні, Йос. Паперові та Сяці Сивуличеві, бо на дірці у Кракові притримали їх, а що не мали потрібних грошей ні паперів, то завернули їх домі. При емігрантах знайшли писмо агента з Гамбурга, Міссера, жорсткий прирік на безплатне утримання й помешкання в Америці, а на кораблі дістане кожний матрац або сім'я. Коли прийдуть до Гамбурга, то мають на дірці голосно закликати „Міссер“, а він уже прийде їм з поміччю.

„НЕ ДУМАЛИ ВИСТУПАТИ ЗАЧІПНО ПРОТИ ФРАНЦІЇ.“

„Тан“ повідомляє, що король Гумберт (італійський) у розмові з новим французьким послом Марінієм сказав до нього: „Ані мій нарід, ані мій уряд не думали ніколи виступати зачіпно проти Франції. Нерозважні й нерозумні люди шкодять тільки взаємним обох країн, що готові жити в мирі поруч себе.“

мадярському боці, створено новий театр, який нестиме свою культурну працю. Колишній режисер „Підкарпатурського Театру“ Володимир Любомирський у порозумінні з хустською „Новою Сценою“ працює над створенням українського національного театру, який працював би не тільки в Хусті, але виїздив би теж до всіх більших карпато-українських місцевостей. До нового театру заангажують проф. А. Шеретя, б. режисера просвітянського театру Аркаса та інших відомих акторів. Свої вистави буде театр улаштовувати в Народній Домі в Хусті.

Як повідомляє Пресова Служба Карпатської України, минулої суботи 26. ц. м. відбулася в Хусті інавгураційна вистава „Нової Сцени“, присвячена владі Карпатської України. Виставили невимірующо „Запорожця за Дунаєм“.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Чеська преса повідомляє, що під час евакуації вдалося зберегти частину майна колишнього „Підкарпатурського Театру“. Тому, що більшість членів того театру залишилася по

Чемберлен відвідає Мусолінія у Рим.

чіяно НЕ ПОІДЕ ДО ЛЬОНДОНУ

Як подають з Лондону, в тамошніх добре поінформованих колах припускають, що дальшим кроком у напрямі англійсько-італійського зближення буде гостина прем. Чемберлена у Римі. Вістки, буцімто міністр Чіяно приїде до

Лондону, покищо неактуальні; прем. Чемберлен уважає, що політика зближення, яку він почав, вимагає безпосереднього контакту з Мусолінієм.

Проти автономії для українців.

ВІЧЕ 25-ТИ ПОЛЬСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЛЬВОВІ.

В минулу неділю відбулося в залі польського „Сокола-Мазежи“ віче, що його скликало 25 суспільних та комбатантських польських організацій у справі польського становища до концепції автономії для українців у Галичині. На цьому вічу, що було аорганізоване за запрошеннями, знайшлася велика група емігрантів, старших і академічної молоді. Відкрив віче проф. Ромер, проводив ним Адольф Ценський, промовляли: Адольф Ценський, проф. Грабський, проф. Журавський, д-р Шпора, д-р Бем, д-р Войцеховський, інж. Станіслав Щепановський і Чеслав Рок.

Адольф Ценський звернув увагу зібраним на небезпеку, що загрожує Східній Галичині і закликав ціле громадянство до боротьби за загрожену цілість Річчесполітої. „Досі — казав п. Ценський — успішну працю на тому полі веде військо будуючи з дрібних складок воєнків костели і людські доми, як теж академічна молодь, яка, не аважаючи на важкі труднощі, від ряду літ бореться успішно за закріплення польського стану посідаючи у Червенській Землі“. Своєю промовою п. Ценський закінчив закликом до польського громадянства, щоб воно солідарно злучилося до боротьби за те, щоб утримати південно-східні землі при Польщі, щоб злучилося „не для цілей якихсь політичних груп чи теж під гаслами, що їх виділяють деякі особи, але під знаком великої польської національної ідеї“. Проф. Грабський гостро виступив проти якихнебудь федераційних комбінацій Польщі, проти союзів з одною державою, виказуючи на прикладах, що з тим партнером поляки завжди интравали війни, навіть як бузи мілітарно слабші, а програвали всі союзи. Свій реферат проф. Грабський закінчив твердженнями, що можна думка про автономію для українців на терені Червенської Землі — це удар в цілість Річчесполітої, тому — казав представит — „у теперішній боротьбі, яку починаємо, мусимо боротися не тільки з ворогом, якого підтримують закордонні сили, але й із слабодушністю тих усіх поляків, що анувують думку про таку автономію“.

Проф. Журавський від Т.Ш.Л. поставив висновок створити „Національний Лар Оборони

Львова“, що розпоряджав би фондом 3-ох мільонів золотих на акцію закріплення польського стану посідаючи у Львові і сумежних повітах. Внесок прийнято загальним аплаузом.

Голова „Польського Т-ва Опекі над Кресами“ д-р Люцін Шпора зголосив таку резолюцію: „Зібрані закликають польські урядові чинники виступити з цілою енергією проти всяких задумів автономії на Червенській Землі і домагаються від уряду ясного й рішучого становища у тій справі“.

Д-р Войцех Бем заявив між іншим: „Тут, на цьому терені повинна рішати тільки польська державна рація, а не якісь дві державні рації, про які один з вищих місцевих політичних чинників на одній конференції недавно говорив“. П. Бем зголосив резолюцію, якою зібрані домагаються закону про ревіндикації для польщини 1,200.000 громадян, польського походження, що живуть на Червенській Землі, домагаються акції проти українських парохів за „крадіж польських душ“ як теж домагаються, щоб українським парохам відібрати право вести життя цивільного стану та виконувати якінебудь функції у школах.

Б. посол Войцеховський звертав увагу зібраних на посилення акції ОУН, на чолі якої після смерті Коналяцького станув полк. Мельник. Інж. Станіслав Щепановський домагався, щоб: 1) полякам греко-католикам і „русинського походження“ забезпечити всесторонню рівноправність і охорону; 2) уряд забезпечив Центральну Провінцію Округу скріпленнями польщини на землях, що оточують цю округу від південного сходу та щоб пошири цю округу до Буга і Дністра з осередком у Львові; 3) негайно завести польську транспартицію привізні польського та посояченого походження. Цю резолюцію зібрані прийняли через аплаузи.

П. Чеслав Рок домагався, щоб від польського громадянства відділити всіх тих, що виступають з концепціями автономії для українців, та уважати їх зрадниками польського народу.

Батьки і діти під Пратор „Просвіта“

В середу виберуть президента

СОЮЗНОЇ РЕСПУБЛІКИ ЧЕХІВ, СЛОВАКІВ І КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Пресова служба Карпатської України повідомляє, що в середу національні збори Чехо-Словацької України виберуть президента держави.

Засідання почнеться в год. 10.30. негайно після вибору і записування новий президент перейде перед фронтом почетного відділу в товаристві трьох прем'єрів: ген. Сирового, о. Волошини та о. Тіса.

Опісля новий президент перейде на Градчану у парадному возі, з почетною військовою сторожею. У першому самоході буде їхати президент з прем. Сировим, у другому — прем'єри о. Волошини і о. Тіса.

Як це загально прийнято, після вибору нового президента всі три уряди зголосять димісію, та буде це лише звичайна формальність.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСЕРЕДНЬОЇ ВЛАДИ.

Чеські часописи подають, що до центрального уряду входять обидва прем'єри: Словацький і Карпатської України. Одночасно оба прем'єри були б теж віцепрем'єрами центрального уряду.

Деякі міністри центрального уряду будуть ймовірно міністрами краєвого уряду історичних чеських земель.

ЛИШИ ЗАВДЯКИ ПРЕМ'ЄРОВІ О. ВОЛОШИНОВІ КАРПАТСЬКА УКРАЇНА ЗАЛИШИЛАСЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ЧЕХО-СЛОВАКЧИНОЮ.

У прасковому „Недельному Листі“ появилася стаття про прем. о. А. Волошини, яка підкреслює, що це саме він урятував зв'язок Карпатської України з Прагою. Прем. Сирови зробив найшасливіший крок за час свого прем'єрства, коли віддав владу в руки о. д-ра А. Волошини.

ЗАКОРДОННА ПРЕСА ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

„Франкфуртер Цайтунг“, данцізький „Форпостен“ та паризька „Епока“ обговорюють міжнародне положення Карпатської України після недавнього німецько-італійського демаршу та заяви Імредія. „Франкфуртер Цайтунг“ підкреслює, що тепер карпато-українська державність дефінітивно усталізована.

Про що говорять Пані.....

... що лише шовковий пудер косметолога д-ра Тушицького містить у собі „Маттін“ витяг з фізіологічних функцій шкіри, надає навіть зм'якшенню шкіри свіжий, привабливий вигляд. Різними вигодами цери. Дістанете у всіх пер

шецький. По завіті секретарки і скарбника загальні збори на внесок голови контрольного комісії ради. Дирмалика признали абсолютною Виділові. Від членів Т-ва ради. Копач подякував за щирі і безкорисну працю диригентів дир. Пашкевичеві, невідомий дир. О. Шпановський і членам Виділу. На його теж внесок Виділу вибрани присутні одноголосно в дотеперішньому складі: голова проф. Іларій Гриневський, заст. голови: В. Сімашич, секретар Оксана Левичко, скарбник Данило Вахнянин, бібліотекар Зенон Попель; заступники: д-р Борис Кудрик, Степанія Мартинюк, Ольга Копачівна. Диригенти: дир. Охримович, дир. Пашкевич і дир. Шпановська. По заг. зборах відбулася проба хору.

НОВИЙ ЛИТОВСЬКИЙ ПОСОЛ У ВАРШАВІ.

Президент Польщі висловив згоду на те, щоб литовським послом у Варшаві став д-р Шаваліс, дотеперішній посол у Берліні.

ВИБІР МАРШАЛА СОЙМУ І ЙОГО ЗАСТУПНИКІВ.

На своєму першому засіданні, що відбулося в понеділок, сойм вибрав маршалом проф. Вицлава Маковського і його заступниками по-саяв: полк. Венду, Даугоша, Єдника, Мудрого і д-ра Суржикського.

НОВИНКИ.

— Громадяни! Звертаємо увагу на це, що у Львові при вулиці Собеського ч. 7, є кооператива „Фарбокрам“, яка доставляє артикули домашнього господарства, косметику, фарби, та інші товари. Увесь дохід на „Рідну Школу“. 2378

— Магазин постелі Р. Давала — Львів, Хорунщина 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піри до прання. Тел. 294-81 1186 —100

— Український авіалій із закордонних радіо-вих станцій слухайте тільки на радіоприймачах ф-ми „Е-комп“, Львів, авт. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30.

— 3 являйрашних широк футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік оснув. 1928 — Львів, па. Капітульна 3.1. 104., телефон 254-46. 1430 —?

— 3 нагода гостини театру ім. Котляревського у Львові. Пригадуємо, що бізети на вистави нашого репрезентативного Театру вже продає Союзний Базар (вул. Руска 20). Маючи на увазі велике зацікавлення виставами — Дирекція театру прохає шановну публіку, щоб оминати нагоду при касі, раніше подбати про бізети. З уваги на заборону марштрату, ніяких безплатних бізетів не видаватиметься, крім пресових і авторських. Для 6. акторів (членів Союзу Дітей Українського Театрального Мистецтва) бізети видаватимуть тільки заст. голови Союзу Д. У. Т. М. в. Іван Пирняк.

— Про геологічну будову Закарпаття та його природні багатства говорить проф. Миско-ла Бабін у Т-ві ім. Мотили д. 30. ч. м. год. 18. у салі Української Бесіди (Народний Дім). Вступ 30 сот., для молоді 10 сот.

— Виставу образів і дереворізів відомого нашого мистця-орієнталіста проф. О. Ляшенка відкрили в неділю 27. ч. м. в салі Європейського театру при па. Маріаській ч. 4. На відкритті прийшли представники мистецьких і наукових кол. Вже першого дня виставу оглянуло понад 600 осіб.

— Загальні збори Львівського Т-ва „Вояк“ відбулися в п'ятницю 25. ч. м. в домі Т-ва ім. М. Лисенка. Збори відкриті головою Т-ва проф. Гон-

невецький. По завіті секретарки і скарбника загальні збори на внесок голови контрольного комісії ради. Дирмалика признали абсолютною Виділові. Від членів Т-ва ради. Копач подякував за щирі і безкорисну працю диригентів дир. Пашкевичеві, невідомий дир. О. Шпановський і членам Виділу. На його теж внесок Виділу вибрани присутні одноголосно в дотеперішньому складі: голова проф. Іларій Гриневський, заст. голови: В. Сімашич, секретар Оксана Левичко, скарбник Данило Вахнянин, бібліотекар Зенон Попель; заступники: д-р Борис Кудрик, Степанія Мартинюк, Ольга Копачівна. Диригенти: дир. Охримович, дир. Пашкевич і дир. Шпановська. По заг. зборах відбулася проба хору.

— Кругок Рідної Школи ім. короля Данила у Львові святкує в неділю 4. XII. 25-ліття своєї діяльності такою програмою: в год. 9.30 Служба Божа в церкві св. Пятиниць; в год. 12-й святочна акадemia в салі „Народнього Дому“ при вул. Рутівського 22 у виконанні колишніх і теперішніх учеників та учениць школи Р. Ш. ім. короля Данила, опісля будуть вписи до пропам'ятної книги та вбавання цвяшків в ювілейну табличку. Привіти і писемна салі салати на адресу кружка: Львів, вул. Бальово-ва ч. 3. Цвяшки розіслала старшина кружка і прохає в ювілейному дні особисто вбити їх в табличку, що підчас Служби Божої буде вложена при церкві, а підчас акадemia при вході на салю. За старшину кружка Р. Ш. ім. короля Данила: о. А. Каптанюк, голова; м-р В. Ринак, секретар.

— Робітництво до відома. У справах, що входять до душпастирських обов'язків і порад, приймаю українських робітників у серезні і п'ятницю від год. 4-ої до 6-ої пополудні, при вул. Пасичній 2. (Реміснична Бурса). — о. д-р М. Сопулак, душпастир українського робітництва.

— Посвячення вугільного каменя під будову нових будинків механічного та електротехнічного відділу львівської політехніки відбулося в суботу 26. ч. м. при вул. Стрийській за каледетською школою. Акту посвячення довершила польський архієп. Твардовський. На посвячення прибув ректор політехніки з членами сенату, представники високих шкіл, адміністрації, міста і війська. Нові будинки політехніки, що складатимуться з п'ятих великих будівель, будуватимуть три роки. Покищо будують їх на протязі площі „Соколовська“ при вул. Стрийській.

— Нові автобусові лінії відкриває дирекція міських трамваїв у Львові з дня 1. грудня ч. р., а саме зі Скнилової і Нової Львова до серемі-сти і назад. Зі Скнилової автобуси їхатимуть через Левинівку до кінця трамвайного перестанку ліній ч. 8. опісля вулицями Кордацького, Перачького, майданом Бема на вул. ген. Токаєвського, вул. Зигмунтівською, Міцкевича до Гетьманських Ворот. Другий автобус буде їхати з Гетьманських Ворот вул. Сикстуською, Шпановською, Томицькою, Калескою Стойсьською, Хвистель-

Сек. Загального Шпиталу

Д-р Омелян Свистун

вернувся та ординує

В ТЕРНОПІЛІ ВУЛ. Тарнавського 7.

бауера, Власної Стріхи на Новий Львів і вул. Коперника та Леґіонів.

— Маніфестаційний похорон жидівського студента фармачії Карла Целермаера, відбувся в діло 28. ч. м. вполудне на жидівським цвинтарі при вул. Піліховській при участі — як писав „Хвіля“ — коло 50.000 осіб. Як відомо студент Карло Целермаер помер у шпиталі від раку, на їх завданні йому та ще трьом жидівським студентам в четвер 24. ч. м. ввечері невідомі ванники під будинком фармачії при вул. Печорській. В похороні взяв участь ректор львівського університету проф. д-р Бузидна, декан юридичного відділу проф. д-р Гонсьоровський, ректор фармацевтичного відділу проф. д-р Свистун, делегати жидівських академічних організацій з Варшави, Кракова і Вільня та делегати польської демократичної молоді. На похороні виступили промови: рабін Львів, член виконавчої екзекутиви д-р Шморак, репрезент „Макабі“ Менш, представник жидівських військових організацій Рапапорт і представник жидівської демократичної молоді м-р Войчук. Целермаера поховано на почесному місці на жидівському цвинтарі біля могили вбитого жидівського урядовця Розенмана. У зв'язку з похоронами жидівських студентів у Львові інтересують пос. Зомерштайн у міністра освіти. До Львова приїхав віцепрем'єр освіти д-р Александрович відбув нараду з ректорами високих шкіл.

— За побиття поліційного агента. В суботу 26. ч. м. відбулася розправа проти студента Романа Падуха за побиття поліційного агента О. Криві підчас подій у львівському університеті 9. ч. м. Суд засудив студ. Падуха на 6 місяців в'язниці але припинив виконання кари.

— Пожежа на прихідстві в Долні. Писав: вам: У ночі 25. XI. ч. р. підпалено оборотів і ном на прихідстві в Долні. Згоріли цілі кімнати, бороти, дашке вогонь не розширився завдяки тому, що не було вітру. Рятункову акцію організувала банда опришків, що з колами вогню довкола прихідства, бігли всіх, що спалили в рятують і розганяли їх. Зневажаючи чини та о. пароха Чернегу.

— Обвинили кару імк. Добосинського. Пред трибуналом апеляційного суду у Львові відбулася в суботу 26. ч. м. апеляційна справа проти імк. А. Добосинського, в якій присутності підсудного йому, що він винен у кару у вазині в Седзяхах. По промові імк. Ольберка та оборонця д-ра Парляського проназ оголошено присуд, зменшили кару з 4-х років на 3 і пів року вазині.

— Ліквідація масонських лож у Польщі. Основі постанов декрету про розпущення масонських лож у Польщі армійських лож опечатала в суботу 26. ч. м. майно лож „Братів“. — В неділю 27. ч. м. львівський єске старостині виказало закрити й опечатати масонську ложу „Леопольд“, що опечатувалась при вул. 3. Мая ч. 10. і „Зв'язки“ „Дявник Польський“ з 29. ч. м. — опечатувалась у сирій наменній, де задіяли перший поверх. Домішка ложі була дуже вибита, Ложу мали 180 членів, включно жидів: рабінів, представників військових, торговельних і промислових заступників професій, самоуправного заступників султів, професорів, редакторів і т. д. Члени ложі заборили багато книг членів, а також присланих, що клянуть цілує салю на фронті, приняти нових членів-братів, від яких салю, що при їх допомозі порозуміли, а підняли поліційний контроль при вході домишки ложі та зв'язки з іншими ложами Львівської ложі „Леопольд“ була в

При вул. Городенській 53 А. П. 20
щодня крім неділі і свят від 3-4 год.
Тел. 274-36.

11.00 Повістки, 8.10 Форт, 8.50 Релігійні вісті, 11.00 Дня міст: Історія колишньої вулиці для старших дітей, 11.15 Мистецтва і спорт, 11.35 Світла часу, 12.00 Повідомлення, 12.25 Азб. в Торунах, 14.00 Серед жінок: Своя тіла, свої діти, 14.30 Батьківський журнал, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Клімат, 14.55 Близько, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Мамі і таті: говоримо повільно для молоді, 15.15 Технічні серіали, 15.30 Форт, музика, 16.00 Популярне, 16.15 Фільми, актуальні, 16.25 Пісні, співачки, 16.30 Кіно, 16.35 Кіно, 16.40 Кіно, 16.45 Кіно, 16.50 Кіно, 16.55 Кіно, 17.00 Форт, 17.05 Фільми, 17.10 Форт, 17.15 Фільми, 17.20 Фільми, 17.25 Фільми, 17.30 Фільми, 17.35 Фільми, 17.40 Фільми, 17.45 Фільми, 17.50 Фільми, 17.55 Фільми, 18.00 Фільми, 18.05 Фільми, 18.10 Фільми, 18.15 Фільми, 18.20 Фільми, 18.25 Фільми, 18.30 Фільми, 18.35 Фільми, 18.40 Фільми, 18.45 Фільми, 18.50 Фільми, 18.55 Фільми, 19.00 Фільми, 19.05 Фільми, 19.10 Фільми, 19.15 Фільми, 19.20 Фільми, 19.25 Фільми, 19.30 Фільми, 19.35 Фільми, 19.40 Фільми, 19.45 Фільми, 19.50 Фільми, 19.55 Фільми, 20.00 Фільми, 20.05 Фільми, 20.10 Фільми, 20.15 Фільми, 20.20 Фільми, 20.25 Фільми, 20.30 Фільми, 20.35 Фільми, 20.40 Фільми, 20.45 Фільми, 20.50 Фільми, 20.55 Фільми, 21.00 Фільми, 21.05 Фільми, 21.10 Фільми, 21.15 Фільми, 21.20 Фільми, 21.25 Фільми, 21.30 Фільми, 21.35 Фільми, 21.40 Фільми, 21.45 Фільми, 21.50 Фільми, 21.55 Фільми, 22.00 Фільми, 22.05 Фільми, 22.10 Фільми, 22.15 Фільми, 22.20 Фільми, 22.25 Фільми, 22.30 Фільми, 22.35 Фільми, 22.40 Фільми, 22.45 Фільми, 22.50 Фільми, 22.55 Фільми, 23.00 Фільми, 23.05 Фільми, 23.10 Фільми, 23.15 Фільми, 23.20 Фільми, 23.25 Фільми, 23.30 Фільми, 23.35 Фільми, 23.40 Фільми, 23.45 Фільми, 23.50 Фільми, 23.55 Фільми, 24.00 Фільми.

Redaktorzy: dr Iwan Nimczuk, Iwan Kodryn-Rudnycki. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo”. Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo”. Lwów.
Редакторы: д-р Иван Нимчук, Иван Кодрын-Рудныцкий. Издатель: Вкпее Веладимире Ступе. Д-л. З друкарні С-ки Видав. „Діло”. Львів.